

Toen hij de mensenmassa zag,
ging hij de berg op.
Daar ging hij zitten
met zijn leerlingen om zich heen.
Hij nam het woord en onderrichtte hen:

'Gelukkig wie nederig van hart zijn,
want voor hen is het koninkrijk van de hemel.
Gelukkig de treurende,
want zij zullen getroost worden.
Gelukkig de zachtmoedigen,
want zij zullen het land bezitten.
Gelukkig wie hongeren en dorsten
naar gerechtigheid,
want zij zullen verzadigd worden.
Gelukkig de barmhartigen,
want zij zullen barmhartigheid ondervinden.
Gelukkig wie zuiver van hart zijn,
want zij zullen God zien.
Gelukkig de vredestichters,
want zij zullen kinderen van God
genoemd worden.
Gelukkig wie vanwege de gerechtigheid
vervolgd worden,
want voor hen is het koninkrijk van de hemel.

Gelukkig zijn jullie wanneer ze je
omwille van mij uitschelden, vervolgen
en van allerlei kwaad betichten.
Verheug je en juich,
want je zult rijkelijk worden beloond
in de hemel;
zo immers vervolgden ze vóór jullie de profeten.

Matteüs 5, 1-12

We noemen deze tekst de 'zaligsprekingen'.
Het Griekse woord 'makarios' wordt hier
vertaald door 'gelukkig'. Er zijn ook andere
mogelijkheden: gefeliciteerd, je bent op de
goede weg, het ga je goed. Verschillende
vertalingen geven hier samen een goed
beeld van wat bedoeld is.

Deze tekst is het begin van de Bergrede van
Matteüs, de eerste van 5 redevoeringen. Het
aantal 5 is een verwijzing naar de 5 boeken
van de Thora. De evangelist schreef de
Bergrede op basis van getuigenissen van
Jezus' boodschap. Het is een soort
programmaredede: een proclamatie van het
goede nieuws van *het koninkrijk van de
hemel*. Centraal in de Bergrede staat het
Onzevader en vooral de woorden: "*laat uw
koninkrijk komen en uw wil gedaan worden
op aarde zoals in de hemel.*" (Mt. 6, 10)
Matteüs spreekt over het 'koninkrijk van de
hemel' en niet over het 'koninkrijk van God'.
Als christen van joodse afkomst gebruikt hij
de naam van God zo weinig mogelijk.

De Bergrede is niet zozeer een oproep voor,
maar een beschrijving van een bepaalde
levenswijze. En vooral gaat het om een
toezegging: de belofte van *het koninkrijk
van de hemel*, hier en nu en ook na de
dood. Daarom staat er bij het begin en op
het einde: *voor hen is het koninkrijk van de
hemel*.

Dat koninkrijk wordt toegezegd aan *wie
nederig van hart zijn*, Dat zijn mensen die
vertrouwen hebben in Gods wil en zich niet
zo maar beroepen op eigen inzicht of
prestaties. Dat zijn mensen die zich als echte
leerlingen van Jezus openstellen voor God
en trachten te leven zoals Hij het bedoeld
heeft, dus zoals God het wil.

Op het einde is er sprake van vervolging.
Wie opkomt voor gerechtigheid krijgt vaak
tegenwerking. Jezus zelf is daarvan een
tragisch voorbeeld.

Tussen die beide zinnen wordt geïllustreerd
hoe en waar het koninkrijk van de hemel
zichtbaar wordt:

- waar *treurende getroost worden*.
- waar mensen *met zachte moed* gestalte
geven aan het '*belofde land*'.
- waar mensen *hongeren en dorsten naar
gerechtigheid* door gemeenschap te zijn in
solidariteit, trouw, wederzijdse hulp en
welwillendheid.
- waar mensen elkaar bejegenen met
barmhartigheid: onweerstaanbare en
daadwerkelijke liefde.
- waar mensen *zuiver van hart*, eerlijk en
oprecht met elkaar omgaan. Daar zien ze
de aanwezigheid van God in de liefde van
en voor hun medemensen.
- waar mensen '*vrede*' brengen, 'sjaloom',
opdat het leven 'goed' mag zijn. Zo zijn ze
kinderen van God, die Gods bedoelingen
naleven.

Zo wordt het koninkrijk van de hemel
zichtbaar in de werkelijkheid van vandaag.
Mensen zijn op de goede weg en worden
gelukkig door die manier van leven. Het is
een stukje hemel op aarde. En Jezus belooft:
je zult rijkelijk worden beloond in de hemel.
Dat koninkrijk van de hemel is leven dat
sterker is dan de dood.

De zaligsprekingen worden soms gelezen in
een uitvaart. Ze roepen op hoe iemand
geleefd heeft en spreken het vertrouwen uit
dat het koninkrijk verder gaat dan de dood,
in de hemel.

*In het Licht
van Gods Woord*

Onze Vader,
uw koninkrijk kome,
uw wil geschiede
op aarde zoals in de hemel.

Help ons om nederig van hart te zijn
en ons leven af te stemmen
op uw bedoeling met mens en wereld.

Leer ons
te troosten waar verdriet is,
met zachte moed te leven,
te hongeren en te dorsten naar gerechtigheid,
barmhartig om te gaan met mensen,
zuiver van hart in het leven te staan,
vrede te brengen in onze wereld.

Steun ons
als we tegenwerking ondervinden
omwille van die manier van leven.

En laat ons vertrouwen groeien
dat uw koninkrijk van de hemel mogelijk is,
hier en nu en na onze dood.

Amen.

Foto: 'Liefde in de hand'
Thomas website

Op de goede weg

Matteüs 5, 1-12